

Liite 1

1.4.2026

Hyvinvointialueosasto
Finanssineuvos Antto Korhonen

Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän lainanottovaltuudet vuodelle 2027

1. Lainanottovaltuuksia koskeva sääntely

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 15 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän lain 16 §:ssä tarkoitetun investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi. Valtioneuvoston aiemmat päätökset valtuuden määrästä otetaan huomioon lainanottovaltuuden määrässä.

Hyvinvointialueen lainanottovaltuus on lain 15 §:n 2 momentin mukaisesti hyvinvointialueen laskennalliseen lainanhoitokatteeseen perustuvan enimmäismäärän ja tilikauden alun ennakoidun lainamäärän erotus. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennyksen summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainamäärä kymmenellä. Lainanottovaltuuden määrää laskettaessa laskennallisen lainanhoitokatteen arvo on yksi. Vuosikatteen arvona käytetään hyvinvointialueen tilikautta edeltävän vuoden talousarvion mukaista arvoa, jota voidaan oikaista 120 §:n mukaisen talouden seurannan tiedoilla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (615/2021) 2 § 4 momentin mukaan HUS-yhtymä on hyvinvointialueesta annetun lain 58 §:ssä tarkoitettu hyvinvointiyhtymä ja siihen sovelletaan muun muassa, mitä hyvinvointialueesta annetun lain 15 ja 16 §:ssä säädetään. Mainitun lain 17 §:n mukaan Helsingin kaupunkiin ei sovelleta hyvinvointialueesta annetun lain 15 §:n lainanottovaltuutta koskevaa sääntelyä.

2. Vuoden 2027 lainanottovaltuuksien määrityksessä käytettävät tiedot

Hyvinvointialueiden vuoden 2025 tilinpäätösarvioita ja vuoden 2026 talousarvioita koskevat tiedot on raportoitu Valtiokonttorin talousraportointipalveluun tammikuussa 2026. Osa alueista on päivittänyt tietoja helmi-maaliskuun aikana.

Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän vuosikatteina on käytetty vuoden 2026 talousarvion mukaista tietoa, jota on oikaistu hyvinvointialueesta annetun lain 120 §:n mukaisen talouden seurannan tiedoilla. Hyvinvointialueita pyydettiin 6.2.2026 lähetetyllä kirjeellä ilmoittamaan valtiovarainministeriölle vuoden 2026 alkupuolella mahdollisesti tehdyt talousarviomuutokset, joilla on euromääräisesti merkittäviä vaikutuksia hyvinvointialueen vuoden 2026 vuosikatteeseen. Lisäksi hyvinvointialueilla ja HUS-yhtymällä oli mahdollisuus ilmoittaa ministeriölle päivittyneitä tietoja muiden laskennassa käytettävien taloustietojen osalta.

Kainuun hyvinvointialueen vuosikatetta on oikaistu hyvinvointialueen tekemän talousarviomuutoksen mukaisesti. Useamman alueen lainakanta-arviota ja arviota seuraaville tilikausille siirtyvistä lainanottovaltuuksista on oikaistu alueen ilmoittamien tietojen perusteella.

Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän enimmäislainamäärä on laskettu kertomalla edellä kuvattu oikaistu vuosikate kymmenellä. Tämä vastaa hyvinvointialueesta annetun lain 15 §:ssä säädettyä laskentatapaa, jossa laskennallisen lainanhoitokatteen arvo on yksi ja oletettu keskimääräinen lainojen jäljellä oleva maksuaika kymmenen vuotta.

Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän vuoden 2027 alun ennakoitu lainamäärä on laskettu hyvinvointialueiden vuoden 2025 tilinpäätösarvioiden lainakannan ja vuoden 2026 talousarvioiden ennakoitujen lainojen nostojen ja lyhennysten perusteella. Lisäksi ennakoitussa lainamäärässä on huomioitu aiempien vuosien investointisuunnitelmiin sidotut, mutta vielä käyttämättömät lainanottovaltuudet.

Vuoden 2027 lainanottovaltuuden määrä on laskettu vähentämällä enimmäislainamäärästä vuoden 2027 alun ennakoitu lainamäärä. Jos erotus on negatiivinen, hyvinvointialueella ei ole lainanottovaltuutta.

3. Vaikutukset

Hyvinvointialueiden investoinnit vaikuttavat pitkällä aikavälillä hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain mukaisiin kustannuksiin ja ne otetaan siten huomioon jälkikäteen valtion rahoituksen tasoa määritettäessä. Lainanottovaltuuksilla ei ole välitöntä vaikutusta valtion talouteen, vaan vaikutus hyvinvointialueiden valtion rahoitukseen on riippuvainen kunkin hyvinvointialueen pitkäaikaisella lainalla rahoittamien investointien määrästä sekä rahoituskustannuksista. Hyvinvointialueet vastaavat itse lainojen takaisinmaksusta yleiskatteisella rahoituksellaan.

Hyvinvointialueiden vuoden 2026 talousarvioiden vuosikatteet ovat edelleen muutamilla alueilla varsin pieniä, kahdella alueella jopa negatiivisia. Hyvinvointialueiden ennakoitu lainakanta vuoden 2027 alussa on yhteensä 7,36 miljardia euroa ja lisäksi aiempien vuosien investointisuunnitelmiin sidottu ja vielä käyttämätön lainanottovaltuus on suuruudeltaan huomattava, yhteensä 3,42

miljardia euroa. Nämä tekijät yhdessä vähentävät vuoden 2027 lainanottovaltuuden määrää.

Vuoden 2027 lainanottovaltuudet eivät vaikuta takautuvasti aiempien vuosien lainanottovaltuuden määrään. Aiemmin käynnistetyt hankkeet voidaan toteuttaa suunnitellusti, ja niiden rahoittamiseksi tarvittavaa pitkäaikaista lainaa voidaan nostaa aiempien vuosien valtuuksiin perustuen myös vuonna 2027 tai myöhemmin.

4. Muutoksenhaku

Valitusoikeudesta valtioneuvoston yleisistunnon päätökseen noudatetaan mitä säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 8 §:n 1 momentissa. Mainitun lain 13 §:n mukaan valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.